

— Skal Mandarinympen i China styde Knap, maa han strikligt aflægge Prøve paa sin Kundskabshyde; bliver denne befunden tilfredsstillende, udnævnes han til Mandarin. Under de senere Aars mangehaande Samkvem mellem Chinese og Frankmændene er det lykkedes en af disse, at faae sat i en saadan Examinensfil, hvis Forsfatter skjulte den sin Ansættelse i Statstjenesten. Begyndelsen følger her til en Prøve; deraf vil sees, at historisk Paalidelighed og Ubartisthed ikke behøves ved slige Udarbejdelser, men at det kun kommer an paa at istemme den rette Tone. „I det tiende Aars femte Maaned af Keiser Hien-Fungs Regjering — den viseste og største Keiser, som Verden hidtil har kendt, naar vi undtage den Herre, der nu regjerer og er mod alle sine Forgængere, som Solen mod en Papirskygge — beslattede Keiseren, hvis Hjerte var forrigsfuldt og som elskede sit Folk, at udbringe alle fremmede Djævl og Barbarer, der ved listige Fund og Falshed havde sneget sig ind i hans Lande, det vil sige: for Verdens Afsyn. Nu ræddedes disse fremmede Djævl og Barbarer; de forfattede en ydmyg Petition, bebøende, at det maatte tilstedes dem, at sende Deputerede for at byde Verdens Herster Skat og Underkastelse. Da Herren af de titusinde Aar hørte denne stamlose Begjering, optændtes hans Bredde, og han lod at ihjelslaae disse Fremmede, saafarnt de kom. Det er sandt og alle Mennesker skulle vide, at langt af Led, hinstes et Hav, som de dumme Barbarer kalde det Røde, forbi dets Bænde ere blaae, ligge nogle Ter beboede af Bilde, der kaldes: Engellmænd, Frankmænd, Amerikanere og andre forbandede Navne. Disse Lande ligge langt borte og ere saa fattige, at Verdens Herster har havt Medlidenskab med dem, og tilladt deres Befolkning at leve i Fred og Ro, skjøndt de høre under det keiserlige Scepter. Stor var Keiser Hien-Fungs Mildhed og Visdom! Men disse fremmede Djævl have onde Hjertes: de kom med mange Skibe og mange Krigere, og søgte at fremkalde Rødsel blandt Folket; tre af deres store Mænd — den største ikke større, end en Mandarin af anden Klasse, med hvid Knap — vovede at nærme sig Rigets Straande ved Pei-hos Munding og bade om Forlov at kaste sig for den himmelske Thrones Fod. Disse Mænds Navne vare: Lau-Ghin, en Engellmand, Bar-Glo, en Frankmand og Yanki-Wad, en Amerikaner. De toge med sig Sag-Ho, en engell Sømandarin, med mange Skibe, og de sagde til ham: „Vi ville drage til Peking, men see! paa Bredderne staae Brave og de ville dræbe os!“ Og Sag-Ho svarede (Ho var en Taabel!): „Kom med mig og frøgt ikke; thi jeg vil drive dem bort“. Og Glo og Ghin sagde: „Det see!“ Men Wad var listigere; han overgav sig til vore Brave, som førte ham i et Træbuur til Peking, hvor de satte ham i Fængsel. Og Sag-Ho bragte 743 Skibe, høert med 2317 Krigere og 419 Kanoner, og han forsøgte at trænge ind i Floden, men 100 Brave bleve udsendte for at angribe ham: de brændte alle Skibene og dræbte alle Barbarerne, af hvilke kun ni undkom, blandt dem vare Glo og Ghin!“

— En hemmelighedsfuld Person har i den senere Tid aflagt Besøg hos adskillige af Londons Journalister, for at bevæge dem til at optage Artikler, der skulde rejsedagliggjøre Ruslands Opdræden i Polen, hvilken Opdræding blev ledsaget med Forsikring om, at myntede Erkjendlighedsbeviser ikke vilde udeblive. Han travede imidlertid om, uden at naae sit Maal, uagtet han for at vinde Indgang falskelig foregav, at en Journalist havde lovet at ville skrive en Artikel i den nævnte Retning og sørge for dens Optagelse i et Dagblad, medens den Paagjældende reentud havde negtet, at besfatte sig med en saadan Sag.

— De til den engellske Flaade byggede Pantserfibe have, efter en officiel Beretning, med runde Tal kostet som følger: „Warrior“ 3,390,000 Rdl., „Black Prince“ 3,350,000 Rdl., „Resistance“ 2,300,000 Rdl., og „Defence“ 2,260,000 Rdl.

— Engländeren Denton, som har opholdt sig længere Tid i Servien, giver følgende Skildring af Zigeunerens Liv der i Landet. Zigeunerne ere meget talrige i Servien, man møder dem overalt, og den virksomme Deel de toge i Krigen mod Tyrkiet, samt de Tjenester, de viste den nationale Sag, have skaffet dem langt større Anseelse der, end i noget andet europæisk Land. De ere næsten alle Medlemmer af den græske Kirke og beeltage i Gudstjenesten, ligesom Landets øvrige Indbyggere; de ere ogsaa ganske anderledes boplaaede, end Zigeunerne andetsteds, men ansees dog endnu som en særskilt Rasse, der ikke faaer Lov at give Stemmer ved Valgene. Paa Grændsen mod Tyrkiet bejvende mange Zigeunerbænder sig til den mahomedanske Tro. Disse Folk ere Servianske Kunstnere, Skjedslykkere, Smede, Kurvenagere, Bispekrammere og — Musikanter. Om Vinteren søge de til Byerne, men om Sommeren drage de ud i det Frie, og opholde sig da sædvanligvis dybt inde i Skovene. Deres Dragter, Hærdelighed Kvindernes, ere næsten de samme, som, efter Malerierne fra Tjebens Grave, i Oldtiden have været i Brug i Egypten, der jo af Mange ansees for Zigeunerens egentlige Hjemstavn. Nævnelig er Hovedbeklædningen ganske lig den, der findes afbildet paa egyptiske Malerier i det kristne Museum. Deres Hudfarve er ligesaa mørk, som Nu-

kiernes eller Hinduernes, og intetsteds seer man smukkere Bronzefigurer, end de nøgne Zigeunerbørn i Servien. I den varme Aarstid og naar de ere i deres rette Hjem, Skoven, affaste ikke blot Børnene, men ogsaa de Vædre, det civiliserede Livs besværlige og unyttige Klædebon og sværme om aldeles nøgne — som herlige Modeller for Malere og Billedhuggere.

Romersk Liv.

(Af L. Dietrichson.)

Rom, ved Aarsstid 1863.

Naar jeg betragter min egen Overstrift, bliver jeg angst og bange; Afstanden mellem Gjenstanden og det, som selv det bedste skrevne Ord formaar at yde, er saa uendelig, at alle reder den burde være nok for at standse Enhvers Pen, der vilde give en saadan Beskrivelse, uden at være blot Annalist eller Reisehaandbogskriver. Naar saa dernæst overveies, hvor uhyre den Literatur allerede er, som beskæftiger sig med disse Gjenstande, saa er det reent afsvælsende, at sætte Pennen til Papiret.

Men jeg trostes allerede noget ved den Betragtning, at jeg ikke har til Hensigt at give nogen saadan Beskrivelse, ikke agter at concurrere med hverken Platner eller Vunzen — jeg trostes ved, at mit Forsæt er et, der ligger mine Øner nærmere. Siden De, Herr Redacteur! saa venligt tilbød mig Deres Spalter, vil jeg benytte den Anledning, jeg har, til for dem, der have seet Roms Herlighed, at gjenkalde en og anden Erindring, som tør staae En imøde med en frisk Giften fra Pincio, Vaticanet eller „den lykkelige Gade“ (via felice, de fleste Nordboeres Kvarterer) og for dem, der ei have haft denne Løkke, lade det skrevne Ord bestaae, hvad Phantasien har drømt i dens skjønneste Liebtale.

Dette tænker jeg at udføre ved en simpel Gjengivelse af de Eventyr, Virkeligheden i Jolkelio og Kunst byder den Rejsende i den evige Stad — der gives saadanne Lieder og Situationer i Livet, at man, selv om man var Digter, vilde forsøge sig ved at forsøge at kaste et andet Idealitetsløb over dem, end det, Virkeligheden „i saa Tilstand“ eier — en saadan Situation er stadigt Livet i Rom.

Hvad Værd en saadan Skildring eier? Det tilkommer ikke mig at afgjøre. Kun troer jeg, at enhver Skildring af i og for sig interessante Gjenstande har en indre Veretigelse, naar den afspejler en naturligt opfangende Individualitet; jeg troer, at overalt, hvor et Individ, der er begavet med naturlig Friskhed, med nogen Kundskab om Gjenstanden og med et Lide, der kan skjæle Skjønt fra Uskjønt, naturligt skildrer det Indtryk, det Ophjæde, Store har gjort paa ham, der vil fremkomme Noget, som ialtfald kan forsvare sin Plads i Journal-litteraturen, ja godt som meget Andet.

Intetsteds er man vel ellers saaledes skilt fra Journalen og Alt, hvad der forbindes med Ordet „jour“, som i Rom. Fra det Liebtale, Zerbanten — der endnu, ligesom for ikke at bryde midt ind i den bellige Stads Indre med sin Arm, har sin Station en Miglie udenfor Væen — har sluppet Dig, og de evige Mure have lukket sig om Dig, fra dette Liebtale tilhører Du ikke Dagen mere, fra denne Stund er Du Søen af alle Lieder, inde i den Trykrets, der er Evighedsens Symbol.

De første Timer i Rom.

Det første Besøg, den Rejsende har at aflægge i Rom, er i Doganaen, hvis han som jeg har sendt Bagagen foran sig. Man har utallige Eventyr om det romerske Toldvæsen; nogle ere sande, andre tyve. Det vil være nok, for at faae et Begreb om det, at følge mig paa min Vandring derhen. Doganen er ingen simpel Toldbod, med nye, røde Malmsteen og Bunder, og Bonustsbalker — nei, det ydre Physiognomi viser strax, at den er en romersk Dogana.

Keiser Trajan havde en Søster, Marciana — det Mærkeligste ved hende var maastee, at hun døde, skjøndt det passerer alle Mennesker. Men hvad der ikke passerer Alle er, at der bliver bygget et Tempel for dem efter deres Død, et Tempel, der staaer sine titusinde Aar — saaledes som det stee med Trajans Søster. Templet er dog vel nyere, end Trajans Tid, maastee bygget i Marc Aurels Dage. Du seer endnu elleve pragtfulde Søiler have sig paa en bred Basis, en tobeelt Architrav, hvis nederste Deel er bedækket af Ornamentter — Friisen danner en convee Cylinderside, og Indtrykket af disse elleve Søiler med Architrav og Friise, hvori en moderne Bygning er opført, er et, i Forhold til Tiden og dens ikke rene Former, ualmindelig livligt.

Dette Tempel er „la Dogana di terra“. I Templet's Cella, hvoraf enkelte Spor skal findes, veies og maales, vistes og konfireres, og efterat have ventet et Kvarterstid ved dine gjenfundne Kuffter, der see paa Dig som gamle Venner, kommer en yderst høflig Mand og spørger — i et Italiensk, der har en besynderlig poetisk Velflang, som stemmer godt med Tempelsiden — om Du har tolbare Varer. „Nei.“ — „Hvad da?“ — „Kinned og Bøger!“ — „Bøger? det var Glæde“ — han vilde saa uendelig gjerne lade Dig slippe let

— men Bøger — „vil De være saa artig, at aabne Deres Kuffter og vente, indtil Bogrevisionen kommer.“ — „Vil det være længe?“ — „Nogen Tid — det gjør mig ondt!“ — I Parenthes ere de romerske Toldbetjente meget høfligere, end de nordiske, men i Norden er Toldboden heller ikke et Tempel. Da jeg beklager mig, svarer han i en høitidelig Tone: „Min Herre! De maa betænke, at De er i den hellige Stad — der gives mange flette Bøger, som ikke bør findes i den hellige Stad.“ Med den samme af Stadens Hellighed gjennemtrængte Mine, kun med noget lavere Stemme, fortsætter han: „men vil De betale mig en Bajoc (1½ St.) pr. Bind, saa kan De tage Deres Bøger.“ Da jeg førte et heelt lille Bibliotek i min Kuffert, vilde dette den hellige Mands Tilbud være blevet mig noget dyrt, og jeg takkede ham da, men tilspode, at jeg heller ventede. Saa gik der et Kvarter, og saa kom den lærde Revision. Bøgernes øverste Række blev efterseet — den første, den lærde, over Liv og Død raadende, Dommers Die traf, var norst — den kunde gjerne have været Luthers Katechismus, han havde ikke forstaaet den, siden den ikke er med latinse Bogstaver. Den Bog, som er mest udsat, er Bibelen, den bliver altid konfireret; jeg kender en Mand, der nødigt vilde miste sin, og maatte finde sig i, for at være god Christen — at smutale den ind. Det var en collisio officiorum. Han bar den der, hvor Skuespillerne, naar de skulle være tukke, gamle Mand, anbringe en Pude. — Bogrevisionen saae da paa mine Bøger, han forstod ikke et Ord — saa troer jeg, han lugtede til dem, og saa lod han dem passere, da han saae, at hans Arbejde var forgjeves. — Være ubfattede vare alle mine Photographi-portraiter, skjøndt de vare af lutter Bekjendte og Venner. En sikkelig, norst Embedsmand vandrede om i Betjentenes Kreds og var nær bleven konfireret som Mattazzi; jeg kender en norst Læge, der useitbarligt vilde blive konfireret som Garibaldi. Mine slap dog alle vel igjennem, og saa forlod jeg Marcianas Tempel.

Lad din første Vandring i Rom være til Monte Pincio, naar Solen gaar ned og Stjernerne tændes. Gaa alene derop, fra Piazza del Popolo, følg blot Strømmen, Du kan ikke tage fejl. Fjeldsiden tilhøre for Pladsen er forvandlet til rige haver, hvor i Affatser, mellem eviggrøne Laurbærtræer, Cypresser og Livnen, hvidgraae Statuer og Søiler hæve sig. Dognene drage langsomt opad Straaningene, hvinge mellem de uhyre Baser, der staae som Afriener ved hver Dreining af Veien; høit over Dig hæver sig en mægtig Søile-falcon, over den er Hjertets heieste Punkt. Her mødes alle Nationer: Jonaven i sine røde Byger og Regeren i sin jivlige sorte Kjole, Engländeren med sin gabende Mund og Lydkkeren med sin Notitsbog, medens Militairmusikken spiller og balsamisk Dufte strømmer ud fra alle haver.

Her er en tropisk Flor heroppe paa Høiden; den Rejsende troer, at det er italiensk Natur, disse Cactus'er, disse Aloer, disse Piliatrer — nei, det er egentlig i Afrika, man vandrer; ikke blot Obeliskene, men ogsaa den tropiske Vegetation, ere komne fra den anden Verdensdeel, men den trives fortræffeligt. Man ventur hvert Liebtale, at see Giraffen stille sin lange Hals op over Palmterne, eller at see Slangen styde frem mellem de høie Kæmpestraa. Tys! var det ikke en Kinoceros, som rustede bag sin Cactus? Nei, det var en Engländer, som snød sin Næse — nu staaer han med sin Murray, den uundgaaelige røde Haandbog, og betragter Udsligten — i Bogen.

Lad os vende os derhen mod Barrieren, vende ryggen til Villa Borghezes haver — er Luffen god, skulle vi snart besøge dem — og derimod see ud over den evige Stad. Da jeg var oppe i Taaruet paa Mailands Dom, kom mellem Spirene paa Kirkens Tag en velvillig Cicerone mig imøde, og begyndte, i Haab om en Trikkstilling, sit Foredrag over Omegnen: „Questa città è Milano, Signore!“ — — Jeg afbrød ham med, at jeg vidste det: men her paa Pincio første Gang, kunde man ønske sig En, der ret eftertryffeligt kunde sige: „Denne Stad, Du her seer, er Rom — er virkelig det evige, længselsfuldt attraaede Rom! Det er ingen Trom — hin Contour, mod Himmelen langst i Syd, er det virkelige Capitolium — Du kan gaae did og takke Guderne, fordi Du er i Rom — seer Du den lave Kuppel, der mellem de andre Kirker, den med de to Vælskoren over Sagaden: det er Pantheon — her under os have vi Klosteret, hvori Luther tilbragte sit romerske Liv — hist løfter Trajansøilen sig, med Krigstogene paa Siderne og Apostelen paa Toppen — her kaster Monte Mario Binsøddækket over sit Bryst — her er Rom — det virkelige Rom!“

Men nu spiker Solen, der hidtil har hindret Dig i at see ret ud; hvad er det for en Kuppel, som staaer i dens Straaleglorie, i Horisonten? Trods den store Afstand er den ligesaa stor at stue, som hine andre langt nærmere — og hvilken ædel Form i denne Runding! Det er San Pietro in Vaticano — det er Christenhedens største Kirke — Solen sender sig bag den og bølger den i sin Straalekaabe — Luften gløder i alle Farveffter, fra det høieste Røde til det dybeste